

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 17.5.2018r.
COM(2018) 293 final

ANNEX 2

ZAŁĄCZNIK

do

**KOMUNIKATU KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

EUROPA W RUCHU

Zrównoważona mobilność dla Europy: bezpieczna, połączona i ekologiczna

ZALĄCZNIK 2 – Strategiczny plan działania na rzecz baterii

I. Kontekst polityczny

Rozwój i produkcja baterii jest celem strategicznym Europy w kontekście przejścia na czystą energię i stanowi kluczowy element konkurencyjności jej sektora motoryzacyjnego.

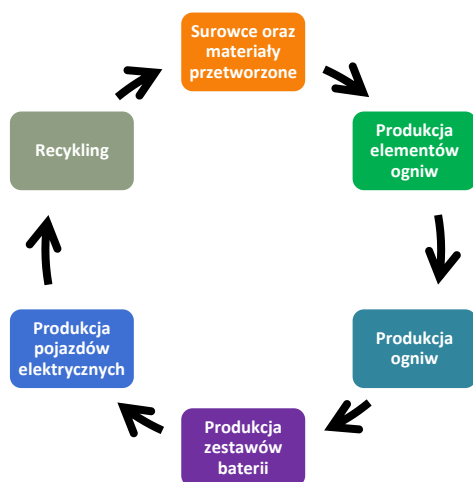
W październiku 2017 r. Komisja Europejska uruchomiła praformę współpracy z najważniejszymi zainteresowanymi stronami z sektora, zainteresowanymi państwami członkowskimi i Europejskim Bankiem Inwestycyjnym – „**europaeski sojusz na rzecz baterii**”¹.

Wyzwanie, aby stworzyć konkurencyjny i zrównoważony przemysł produkcji baterii w Europie, jest pilne i ogromne, a Europa musi szybko działać w tym ogólnoswiatowym wyścigu. Według niektórych prognoz począwszy od 2025 r. Europa mogłaby zdobyć udział w rynku baterii o wartości nawet 250 mld EUR rocznie, obsługiwany przez co najmniej 10–20 gigantycznych fabryk (zakłady masowo produkujące ogniwa baterii)², aby pokryć zapotrzebowanie UE. Biorąc pod uwagę skalę i tempo koniecznych inwestycji, nie można rozwiązać tego strategicznego wyzwania w sposób fragmentaryczny.

Za pośrednictwem niniejszego strategicznego planu działania Komisja dąży do wprowadzenia Europy na solidną ścieżkę prowadzącą do wiodącej roli w przemyśle kluczowym dla przyszłości, wspierając miejsca pracy i wzrost gospodarczy w gospodarce o obiegu zamkniętym, zapewniając jednocześnie obywatelom Unii czystą mobilność oraz poprawę stanu środowiska i jakości życia.

Komisja propaguje **transgraniczne i zintegrowane europejskie podejście** obejmujące **cały łańcuch wartości** ekosystemu baterii oraz kładące nacisk na zrównoważony charakter rozwiązań, począwszy od wydobycia i przetwarzania surowców, etapu projektowania i wytwarzania ogniw baterii i zestawów baterii po ich wykorzystanie, ponowne wykorzystanie, recykling i utylizację w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym.

Łańcuch wartości baterii

¹ https://ec.europa.eu/growth/industry/policy/european-battery-alliance_pl

² Źródło: Europejski Instytut Innowacji i Technologii (EIT) Inno-energy <http://www.innoenergy.com/>

Takie podejście będzie służyło promocji produkcji i wykorzystania baterii o wysokiej wydajności i ustaleniu wartości odniesienia dotyczących zrównoważonego charakteru w całym łańcuchu wartości.

Niniejszy strategiczny plan działania opracowano w ścisłym porozumieniu z zainteresowanymi stronami, w tym z podmiotami reprezentującymi przemysł i państwami członkowskimi, w ramach europejskiego sojuszu na rzecz baterii; opiera się on na podejściu branżowym, w ramach którego podmioty branżowe UE same przyjęły ukierunkowane działania i zaczynają je realizować³.

Niniejszy strategiczny plan działania łączy ukierunkowane działania na szczeblu UE – w tym w obszarze surowców (pierwotnych i wtórnych), badań naukowych i innowacji, finansowania/inwestycji, standaryzacji/regulacji, rozwoju handlu i umiejętności – **aby Europa stała się światowym liderem zrównoważonej produkcji i wykorzystania baterii w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym.**

Plan ma w szczególności na celu:

- **zapewnienie dostępu do surowców** pochodzących z bogatych w zasoby państw spoza UE, ułatwienie dostępu do europejskich źródeł surowców, a także dostępu do **surowców wtórnych** dzięki recyklingowi baterii w ramach gospodarki o obiegu zamkniętym;
- **wsparcie dla europejskiej produkcji ogniw baterii na dużą skalę i stworzenia w Europie w pełni konkurencyjnego łańcucha wartości:** wspólne zaangażowanie głównych podmiotów reprezentujących przemysł i organów krajowych oraz regionalnych; współpraca z państwami członkowskimi i Europejskim Bankiem Inwestycyjnym w celu wspierania innowacyjnych projektów dotyczących produkcji, z uwzględnieniem istotnego wymiaru transgranicznego i dotyczącego zrównoważonego rozwoju w całym łańcuchu wartości baterii;
- **wzmocnienie wiodącej pozycji w przemyśle za pośrednictwem zintensyfikowanego wsparcia związanego z badaniami naukowymi i innowacjami** na rzecz technologii zaawansowanych (np. litowo-jonowych) i przełomowych (np. półprzewodnikowych) w sektorze baterii. Powinno być to ukierunkowane na wsparcie na wszystkich etapach łańcucha wartości (zaawansowane materiały, nowe składy chemiczne, procesy produkcji, systemy zarządzania bateriami, recykling, innowacje w modelach biznesowych), ściśle zintegrowane z ekosystemem przemysłowym, a także przyczyniać się do przyspieszenia wdrażania i uprzemysłowienia innowacji;
- **rozwinięcie i wsparcie wysoko wykwalifikowanej siły roboczej we wszystkich segmentach łańcucha wartości baterii** w celu zlikwidowania niedoboru kwalifikacji za pomocą działań na szczeblu UE i państw członkowskich polegających na zapewnianiu odpowiedniego szkolenia, przekwalifikowywania i podnoszenia kwalifikacji oraz dzięki uczynieniu Europy atrakcyjnym miejscem dla światowej klasy ekspertów w dziedzinie opracowywania i produkcji baterii;
- **wsparcie zrównoważonego charakteru unijnego przemysłu produkcji ogniw baterii** przy **możliwie najmniejszym śladzie środowiskowym**, np. poprzez wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w procesie produkcji. Cel ten należy w szczególności

³ Ponad 120 podmiotów z obszarów przemysłu i innowacji wniosło wkład w ten plan i wspólnie poparło zalecenia dotyczące działań priorytetowych, które podmioty te zaczynają realizować. <http://www.innoenergy.com/eit-innoenergys-role-within-the-european-battery-alliance/>

zrealizować poprzez określenie wymogów dotyczących bezpiecznej i zrównoważonej produkcji baterii;

- **zapewnienie spójności z szerszymi ramami wspomagającymi i regulacyjnymi**⁴ (strategia na rzecz czystej energii, pakiety dotyczące mobilności, polityka handlowa UE itd.) wspierającymi upowszechnianie baterii i rozmieszczenie punktów składowania.

II. Strategiczne obszary działania

1. Zapewnienie zrównoważonych dostaw surowców

Celem unijnej strategii na rzecz surowców jest zapewnienie gospodarce UE dostępu do surowców⁵. Polityka, której w 2012 r. nadano nowy impuls poprzez ustanowienie europejskiego partnerstwa innowacji w dziedzinie surowców, opiera się na: 1) zrównoważonym środowiskowo wyborze dostawców surowców z ogólnosiwiatowych rynków; 2) zrównoważonej krajowej produkcji surowców; oraz 3) zasobooszczędności i dostawie surowców wtórnych. We wrześniu 2017 r. Komisja przyjęła odnowioną strategię dotyczącą polityki przemysłowej UE, w której podkreślono znaczenie surowców dla gospodarki UE⁶, szczególnie surowców krytycznych dla konkurencyjności wszystkich przemysłowych łańcuchów wartości.

W związku z tym UE musi zapewnić dostęp do łańcuchów dostaw dotyczących surowców służących do produkcji baterii. Litowo-jonowy skład chemiczny jest obecnie głównym wyborem w zakresie elektromobilności, który będzie dominował na rynku w nadchodzących latach. Do produkcji baterii litowo-jonowych niezbędnych jest szereg surowców, m.in. lit, kobalt, nikiel, mangan, grafit, krzem, miedź i aluminium. Dostawy niektórych z tych materiałów, w szczególności kobaltu, grafitu naturalnego i litu, budzą obawy obecnie oraz w perspektywie przyszłości ze względu na duże zapotrzebowanie lub bardzo skoncentrowane źródła dostaw. Zrównoważony charakter wydobycia i wykorzystania tych zasobów ma kluczowe znaczenie, a recykling materiałów będzie odgrywał coraz większą rolę w odniesieniu do różnicowania unijnych źródeł dostaw i należy go popierać w kontekście przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym⁷.

W związku z tym UE powinna zapewnić dostęp do surowców pochodzących z bogatych w zasoby państw spoza UE, jednocześnie pobudzając produkcję pierwotną i wtórną ze źródeł europejskich. Powinna również promować ekoprojekt, substytucję oraz bardziej wydajne wykorzystanie materiałów krytycznych, z których powstają baterie, a także ponowne wykorzystanie tych materiałów i recykling.

⁴ Strategia czystej energii dla wszystkich Europejczyków: COM(2016) 860; Strategia na rzecz mobilności niskoemisyjnej COM(2016) 501; Europa w ruchu – I pakiet dotyczący mobilności: COM(2017) 283; II pakiet dotyczący mobilności: COM(2017) 675.

⁵ COM(2008) 699. Zob. również przyszły dokument roboczy służb Komisji „Sprawozdanie w sprawie surowców do zastosowań w dziedzinie baterii”.

⁶ Odnowiona strategia dotycząca polityki przemysłowej: COM(2017) 479.

⁷ Istnieje na przykład czynnik ograniczający ryzyko w ocenie ryzyka związanego z dostawami zgodnie z metodą dotyczącą oceny krytyczności (sprawozdanie Wspólnego Centrum Badawczego, 2017 r., <https://publications.europa.eu/s/gcBP>).

Działania podstawowe

Komisja zamierza:

- opierać się na unijnym wykazie surowców krytycznych, ustanowionym w 2017 r., aby określić obecną i przyszłą dostępność pierwotnych surowców służących do produkcji baterii; dokonać oceny potencjału w UE dotyczącego pozyskiwania surowców, z których powstają baterie, w tym kobaltu (Finlandia, Francja, Słowacja i Szwecja), litu (Austria, Republika Czeska, Finlandia, Hiszpania, Irlandia, Portugalia i Szwecja) naturalnego grafitu (Austria, Republika Czeska, Niemcy, Słowacja i Szwecja), niklu (Austria, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Polska i Zjednoczone Królestwo); dokonać oceny potencjału w całej UE dotyczącego pozyskiwania surowców wtórnych; przedstawić zalecenia mające na celu optymalizację pozyskiwania surowców w UE, z których powstają baterie. [IV kw. 2018 r.];
- wykorzystać wszystkie dostępne instrumenty polityki handlowej (takie jak umowa o wolnym handlu), aby zapewnić zrównoważony dostęp do surowców w państwach trzecich i propagować górnictwo odpowiedzialne pod względem społecznym. [w toku];
- wspierać badania naukowe i innowacje ukierunkowane na opłacalną produkcję, substytucję i wydajniejsze wykorzystywanie surowców krytycznych służących do produkcji baterii, mając na uwadze opracowanie norm (zob. strategiczny obszar działania 5 poniżej) [lata 2018–2020];
- rozpocząć dialog z państwami członkowskimi za pośrednictwem Grupy ds. Dostaw Surowców i grupy sterującej wysokiego szczebla w ramach europejskiego partnerstwa innowacji w dziedzinie surowców, aby określić adekwatność ich polityk dotyczących surowców, adekwatność kodeksów górniczych oraz bodźców zachęcających do poszukiwania złóż w celu zaspokojenia strategicznych potrzeb związanych z materiałami służącymi do produkcji baterii. W listopadzie 2018 r. przedstawić wyniki tego działania na Konferencji Wysokiego Szczebla w ramach europejskiego partnerstwa innowacji w dziedzinie surowców [IV kw. 2018 r.].

2. Wspieranie europejskich projektów obejmujących różne segmenty łańcucha wartości baterii, w tym produkcję ogniw

Europejski sojusz na rzecz baterii szybko się rozwija. Od czasu jego uruchomienia w październiku 2017 r. nastąpiły już namacalne zmiany związane z powstaniem przemysłowych konsorcjów lub partnerstw mających na celu rozwój produkcji ogniw baterii i powiązanych ekosystemów. Aby utrzymać pozycję światowego lidera w zakresie produkcji i innowacji w przemyśle motoryzacyjnym, konieczne jest działanie – już realizowane – by zwiększyć produkcję ogniw baterii w Europie oraz opierać się na innych segmentach łańcucha wartości baterii i je wzmocnić (np. materiały, maszyny i procesy produkcyjne, systemy zarządzania bateriami) jako część zintegrowanego i konkurencyjnego ekosystemu.

Państwa członkowskie oraz przemysł wezwały Komisję, aby nadal pełniła funkcję wspomagającą w zbliżaniu do siebie kluczowych podmiotów reprezentujących przemysł i wspierała projekty dotyczące produkcji za pośrednictwem transgranicznego wymiaru, który obejmuje różne elementy łańcucha wartości baterii.

Działania podstawowe

Komisja zamierza:

- realizować prace partnerskie z zainteresowanymi stronami w całym łańcuch wartości baterii, aby propagować i ułatwiać realizację projektów na dużą skalę prowadzących do produkcji nowej generacji baterii oraz ustanowić innowacyjny, zintegrowany, zrównoważony i konkurencyjny łańcuch wartości baterii w Europie. [lata 2018-2019];
- zaangażować się w regularny dialog z odpowiednimi państwami członkowskimi, aby zbadać skuteczne sposoby wspólnego wspierania innowacyjnych projektów produkcyjnych wykraczających poza stan najnowszej wiedzy naukowej i technicznej oraz jak najlepiej połączyć unijne i krajowe zasoby w tym celu. Mogłoby to na przykład przyjąć formę ważnego projektu stanowiącego przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania⁸ [IV kw. 2018 r.];
- kontynuować ścisłą współpracę z zainteresowanymi państwami członkowskimi i Europejskim Bankiem Inwestycyjnym, aby udostępnić finansowanie lub środki publiczne na rzecz projektów dotyczących produkcji ogniw baterii w celu zachęcenia do inwestycji sektora prywatnego, osiągnięcia efektu mnożnikowego i wyeliminowania ryzyka z nimi związanego. W tym celu Komisja będzie koordynować, ułatwiać dostęp do różnych istniejących form finansowania i instrumentów finansowych (np. Europejskiego Banku Inwestycyjnego⁹, mechanizmu InnovFin dotyczącego projektów demonstracyjnych w dziedzinie energii¹⁰, programu „Horyzont 2020”¹¹, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego¹², Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych¹³, funduszu innowacyjnego¹⁴) oraz zwiększać świadomość na temat tych form i instrumentów, w ramach wspierania innowacyjnych projektów wdrożeniowych związanych z bateriami, w tym linii pilotażowych i wdrażania nowoczesnych technologii na dużą skalę. Będzie to obejmować przejrzyste i sprzyjające włączeniu społecznemu sesje informacyjne na temat kryteriów kwalifikowalności dotyczących tych instrumentów, skierowane do tych przedsiębiorstw i państw członkowskich, w odniesieniu do których stwierdzono zainteresowanie tą kwestią [lata 2018-2019];
- na wniosek zainteresowanych regionów oraz we współpracy z odpowiednimi państwami członkowskimi, ułatwić rozwój „międzyregionalnego partnerstwa na rzecz baterii” w ramach istniejących tematycznych platform inteligentnych specjalizacji dotyczących energii lub modernizacji przemysłu¹⁵ [I kw. 2019 r.];
- pracować w ścisłej współpracy z odpowiednimi państwami członkowskimi i regionami, aby ukierunkować dostępne finansowanie badań naukowych i innowacji w ramach

⁸ Ważne projekty stanowiące przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania to projekty dotyczące więcej niż jednego państwa członkowskiego, wnoszące wkład się w realizację celów strategicznych Unii oraz wywołujące pozytywne skutki dla europejskiej gospodarki i społeczeństwa jako całości. W przypadku projektów w zakresie działalności badawczej, rozwojowej i innowacyjnej, takie projekty muszą mieć wyraźny innowacyjny charakter i wykraczać poza stan najnowszej wiedzy naukowej i technicznej – zob. komunikat Komisji 2014/C 188/02 z maja 2014 r.

⁹ <http://www.eib.org/>

¹⁰ <http://www.eib.org/products/blending/innovfin/products/energy-demo-projects.htm>

¹¹ <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/>

¹² http://ec.europa.eu/regional_policy/pl/funding/erdf/

¹³ http://ec.europa.eu/growth/industry/innovation/funding/efsi_pl

¹⁴ Fundusz innowacyjny ustanowiony w ramach unijnego systemu handlu emisjami ma na celu wspieranie innowacyjnych, pierwszych tego rodzaju projektów demonstracyjnych w obszarze magazynowania energii, innowacji w technologiach niskoemisyjnych w sektorach przemysłowych, bezpiecznego pod względem środowiskowym wychwytywania i składowania dwutlenku węgla oraz innowacyjnych odnawialnych źródeł energii. Fundusz powstanie poprzez sprzedaż 450 mln uprawnień w ramach unijnego systemu handlu emisjami, z której możliwe jest pozyskanie 4,5 mld EUR przy cenie 10 EUR za uprawnienie lub 11 mld EUR przy cenie 25 EUR za uprawnienie. Pierwsze zaproszenie do składania wniosków planuje się na 2020 r.

¹⁵ <http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/>

polityki spójności (na lata 2014–2020: 44 mld EUR), które można wykorzystać m. in. na baterie)¹⁶ [lata 2018–2020];

- w ścisłej współpracy z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym, ustanowić dedykowany portal finansowania baterii (jedno centrum inwestycji), aby ułatwić zainteresowanym stronom dostęp do właściwego wsparcia finansowego i pomóc w łączeniu instrumentów finansowych [IV kw. 2018 r.];
- w bardziej ogólnym ujęciu zachęcić inwestorów prywatnych w całym łańcuchu wartości, aby w pełni wykorzystywali możliwości dostępne za pośrednictwem zrównoważonego finansowania, jak określono w planie działania Komisji dotyczącym finansowania zrównoważonego wzrostu gospodarczego¹⁷ [lata 2018–2019].

3. Wzmocnienie wiodącej pozycji w przemyśle za pośrednictwem zintensyfikowanego wsparcia związanego z badaniami naukowymi i innowacjami obejmującego cały łańcuch wartości

Aby zwiększyć europejską przewagę konkurencyjną, należy ukierunkować znaczne zasoby na wspieranie coraz nowszych (np. w zakresie zaawansowanych baterii litowo-jonowych) i przełomowych (np. w zakresie baterii półprzewodnikowych) badań naukowych i innowacji. Badania naukowe należy przeprowadzić w zakresie zaawansowanych (pierwotnych i wtórnych, tzn. poddanych recyklingowi) materiałów, składów chemicznych baterii, zaawansowanych procesów produkcyjnych, recyklingu i ponownego wykorzystania. Powinno to być ściśle połączone z ekosystemem przemysłowym łańcucha wartości, aby przyspieszyć uprzemysławianie unijnych innowacji.

Działania podstawowe

Komisja zamierza:

- udostępnić we współpracy z państwami członkowskimi fundusze badawcze i innowacyjne („Horyzont 2020”¹⁸) na projekty dotyczące innowacyjności związanej z bateriami zgodnie z wcześniej określonymi priorytetami badawczymi w krótkim i dłuższym terminie w całym łańcuchu wartości baterii¹⁹. Powinno to również obejmować innowacyjne

¹⁶ 121 strategii inteligentnych specjalizacji opracowano w wyniku oddolnego procesu w oparciu o szerokie zaangażowanie zainteresowanych stron. Kwota 44 mld EUR, którą można ukierunkować poprzez te strategie inteligentnych specjalizacji, uzupełnia szacunkowe 70 mld EUR z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na wsparcie energooszczędnego i niskoemisyjnego sektora transportu. Strategie te pomagają wykorzystać Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego oraz generować szereg projektów przemysłowych poprzez współpracę międzyregionalną, uczestnictwo klastrów i zaangażowanie przemysłu [I kw. 2019 r.]

¹⁷ https://ec.europa.eu/info/publications/180308-action-plan-sustainable-growth_en

¹⁸ Na badania naukowe i innowacje w dziedzinie baterii specjalnie udostępniono dodatkowe 110 mln EUR w ramach programu „Horyzont 2020”. Oprócz prawie 150 mln EUR już wydanych w ramach programu „Horyzont 2020” około 200 mln EUR zostanie przyznane specjalnie na badania naukowe i innowacje w dziedzinie baterii w latach 2018–2020. W ramach pakietu „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków” ogłoszono przyznanie 270 mln EUR na wsparcie projektów związanych z inteligentnymi sieciami energetycznymi i magazynowaniem energii, które to projekty mają zgodnie z oczekiwaniami uwzględniać również wiele elementów związanych z bateriami.

¹⁹ Jak dotąd oparte są na planie wdrożenia działania 7 europejskiego strategicznego planu w dziedzinie technologii energetycznych <https://setis.ec.europa.eu/batteries-implementation>, konkluzjach z przeprowadzonych przez Komisję Europejską (DG ds. Badań Naukowych i Innowacji) europejskich warsztatów poświęconych badaniom naukowym i innowacjom w dziedzinie ogniw baterii w dniach 11–12 stycznia 2018 r., podczas których skoncentrowano się na programowaniu dodatkowych funduszy UE na badania naukowe i innowacje związane z bateriami w ramach programu „Horyzont 2020”, oraz na planie

projekty wdrożeniowe, w tym dotyczące pilotażowych linii produkcji baterii i pierwotnego/wtórnego przetwarzania surowców [lata 2018–2020];

- ogłosić w 2018 i 2019 r. zaproszenia do składania wniosków na łączną dodatkową kwotę 110 mln EUR na projekty dotyczące badań naukowych i innowacji związanych z bateriami (oprócz 250 mln EUR już przyznanych w dziedzinie baterii w ramach programu „Horyzont 2020”; oraz 270 mln EUR na wsparcie projektów związanych z inteligentnymi sieciami energetycznymi i magazynowaniem energii, ogłoszonych w ramach pakietu „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków”)²⁰ [lata 2018-2019];
- wspierać utworzenie nowej europejskiej platformy technologii i innowacji w celu przyspieszenia realizacji priorytetów badawczych dotyczących baterii, określenia wizji długoterminowych, opracowania strategicznego programu badań i planów działania. Główną rolę w europejskiej platformie technologii i innowacji odgrywać będą zainteresowane strony z sektora, środowisko badawcze i państwa członkowskie, podczas gdy służby Komisji zapewnią wsparcie w procesie przygotowawczym i udzielą pomocy w swoich poszczególnych zakresach kompetencji [IV kw. 2018 r.];
- przygotować się do uruchomienia szeroko zakrojonej przewodniej inicjatywy badawczej dotyczącej przyszłych i powstających technologii, która będzie mogła stanowić wsparcie dla badań naukowych prowadzonych w perspektywie długoterminowej nad zaawansowanymi technologiami dotyczącymi baterii po 2025 r. Te inicjatywy przewodnie dotyczące przyszłych i powstających technologii obejmują zazwyczaj okres 10 lat i otrzymują ogólne wsparcie w wysokości około 1 mld EUR, współfinansowane z budżetu UE²¹ [IV kw. 2018 r.];
- wspierać przełomowe innowacje tworzące nowe rynki w obszarach dotyczących np. baterii za pośrednictwem programu pilotażowego Europejskiej Rady ds. Innowacji.²² Na lata 2018–2020 udostępniono budżet w wysokości 2,7 mld EUR na wsparcie 1000 potencjalnych przełomowych projektów i przyznanie 3000 nagród dla studiów wykonalności. Ten program pilotażowy może pomóc w opracowywaniu przełomowych technologii w dziedzinie baterii (które to technologie mają być częścią projektów dotyczących zastosowań w transporcie, systemie energetycznym, produkcji itp.) [lata 2018–2020];
- zoptymalizować rozwiązania służące integracji stacjonarnego magazynowania energii i pojazdów elektrycznych z siecią, w ramach projektów związanych z inteligentnymi sieciami energetycznymi i magazynowaniem energii w ramach programu „Horyzont 2020”²³, jak również projektów w ramach partnerstwa „inteligentne miasta”²⁴. Promować skuteczne rozwiązania dotyczące integracji baterii, które to rozwiązania mają wyraźny

działania dotyczącego elektryfikacji transportu w ramach strategicznego programu badań i innowacji w dziedzinie transportu (SWD(2017) 223 z dnia 31 maja 2017 r.).

²⁰ Zakłada się, że projekty związane z inteligentnymi sieciami energetycznymi i magazynowaniem energii obejmą wiele elementów związanych z bateriami. Ponadto JRC pracuje nad specjalnym projektem dotyczącym baterii przeznaczonych do magazynowania energii do zastosowań w transporcie.

²¹ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/fet-flagships>. Działania związane z etapem przygotowań do uruchomienia inicjatywy przewodniej mają zostać zakończone do IV kw. 2018 r., a finansowanie rozpoczęto by w ramach przyszłego programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji.

²² <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/h2020-section/european-innovation-council-eic-pilot>

²³ Około 90 mln EUR rocznie; integracja baterii (w tym rozwiązania polegające na powtórnym wykorzystaniu i rozwiązania pojazd-sieć) przyciąga zazwyczaj znaczną część tych funduszy, nawet jeżeli zaproszenia są neutralne pod względem technologicznym. W ramach klastra projektów związanych z inteligentnymi sieciami energetycznymi i magazynowaniem energii (BRIDGE) wychodzi się poza aspekty dotyczące innowacji technologicznych i analizuje się możliwe usprawnienia dotyczące modeli biznesowych, kwestii regulacyjnych, zarządzania danymi i akceptacji konsumentów.

²⁴ Również około 90 mln EUR rocznie, przy czym wiele proponowanych projektów obejmuje także (oparte na bateriach) elementy magazynujące, nawet jeżeli zaproszenia są neutralne pod względem technologicznym.

potencjał do powielenia w celu wykorzystania ich jako część działalności dotyczącej nawiązywania kontaktów uruchamianej w ramach partnerstwa „inteligentne miasta” (nawiązywanie kontaktów między miastami, przedsiębiorstwami, bankami, inwestorami i promotorami projektów) [lata 2018-2019];

- skorzystać z doświadczeń zdobytych w ramach wspólnych inicjatyw technologicznych oraz prac Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii / wspólnot wiedzy i innowacji w celu zbadania, czy poszczególne formy partnerstw publiczno-prywatnych są wykonalne i odpowiednie, w tym w odniesieniu do opracowywania baterii²⁵ [lata 2020–].

4. Rozwijanie i wspieranie wysoko wykwalifikowanej siły roboczej we wszystkich częściach łańcucha wartości

Unijna siła robocza ma wysokie kwalifikacje, ale brakuje jej odpowiednio wyspecjalizowanych umiejętności związanych z bateriami, w szczególności dotyczących stosowanego projektowania procesów i produkcji ogniw. W celu wyeliminowania niedoboru kwalifikacji należy podjąć działania na szczeblu UE i państw członkowskich.

Działania podstawowe

Komisja zamierza:

- zbadać, jakie umiejętności są potrzebne w różnych częściach łańcucha wartości, wskazując również środki pozwalające uzupełnić ich niedobór i odpowiednie ramy czasowe potrzebne do wdrożenia tych środków. [IV kw. 2018 r.];
- zapewnić otwarty dostęp do unijnych laboratoriów przeprowadzających badania baterii organizowanych przez Wspólne Centrum Badawcze Komisji, w zakresie umiejętności i budowania zdolności²⁶. Inne centra badawcze będą zachęcane do pójścia za tym przykładem [IV kw. 2018 r.];
- zaproponować baterie jako kluczowy temat w ramach planu działania na rzecz współpracy sektorowej w zakresie umiejętności w celu zaspokojenia krótko- i średniookresowego zapotrzebowania na umiejętności w całym łańcuchu wartości baterii²⁷ [lata 2018-2019];
- współpracować z odpowiednimi zainteresowanymi stronami w celu zapewnienia przedsiębiorstwom dostępu do puli ekspertów specjalizujących się w składzie chemicznym ogniw, procesach produkcyjnych, systemach zarządzania bateriami itp. [lata 2018–2019].

²⁵ Wspólne przedsięwzięcia podjęte na podstawie art. 187 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej są specjalnymi instrumentami prawnymi służącymi do realizacji programu „Horyzont 2020” za pomocą partnerstw publiczno-prywatnych (PPP) w kluczowych obszarach strategicznych. Służą realizacji działań badawczych i innowacyjnych w celu zwiększenia konkurencyjności i rozwiązania istotnych problemów społecznych za pomocą aktywnego zaangażowania przemysłu UE. W ramach siedmiu obecnie funkcjonujących wspólnych przedsięwzięć realizuje się określone części programu „Horyzont 2020” w obszarach transportu (CleanSky2, Shift2Rail i SESAR), transportu/energii (FCH2), zdrowia (IMI2), biogospodarki (BBI) oraz podzespołów i układów elektronicznych (ECSEL).

²⁶ <https://ec.europa.eu/jrc/en/research-facility/open-access>

²⁷ Plan działania na rzecz współpracy sektorowej w zakresie umiejętności stanowi ramy współpracy strategicznej w celu zaspokojenia krótko- i średnioterminowego zapotrzebowania na umiejętności w danym sektorze gospodarki. Obecnie w ramach planu działania skoncentrowano się na następujących pięciu sektorach pilotażowych: motoryzacyjnym; technologii morskich; kosmicznym (geoinformacji); tekstylnym, odzieżowym, skórzanym i obuwniczym (TCLF); oraz turystycznym. Plan zostanie w przyszłości rozszerzony o dodatkowe sektory. Jest on finansowany w ramach programu „Erasmus Plus”.

- współpracować z odpowiednimi zainteresowanymi stronami przy tworzeniu połączeń między siecią edukacyjną i europejską siecią linii pilotażowych w celu zdobycia doświadczenia wytwórczego i wiedzy fachowej [lata 2018-2019];
- zachęcać państwa członkowskie do wykorzystywania środków z Europejskiego Funduszu Społecznego do zaspokajania zapotrzebowania na szkolenie specjalistów w dziedzinie baterii [w toku];
- pomagać szkołom wyższym i innym placówkom kształcenia/szkolenia przy opracowywaniu nowych kursów dyplomowych we współpracy z przemysłem [lata 2018-2019].

5. Wspieranie zrównoważonego łańcucha wartości baterii – tj. wymogi dotyczące bezpiecznej i zrównoważonej produkcji baterii – jako kluczowego czynnika zwiększającego konkurencyjność UE

Zrównoważony łańcuch wartości baterii powinien być w znacznym stopniu zintegrowany z gospodarką o obiegu zamkniętym oraz zwiększać konkurencyjność produktów europejskich. W związku z tym UE musi wspierać rozwój produkcji cechujących się wysoką wydajnością oraz bezpiecznych i ogniw baterii i zestawów/modułów baterii o zrównoważonej charakterystyce, która pozostawia jak najmniejszy ślad środowiskowy. Można rozważyć wykorzystanie różnych instrumentów w celu określenia solidnych wymogów środowiskowych i wymogów bezpieczeństwa, które mogą stać się wzorem do naśladowania na rynkach światowych. W tym celu należy przede wszystkim w pełni wykorzystać dyrektywę UE w sprawie baterii, która jest obecnie poddawana przeglądowi, oraz ogólne zasady zawarte w dyrektywie w sprawie ekoprojektu, w ramach których można by skorzystać z możliwości przygotowania innowacyjnych regulacji, które długo pozostaną aktualne.

Warunkiem koniecznym do zapewnienia zrównoważonego charakteru europejskiego łańcucha wartości baterii, w szczególności w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym, jest przeprowadzenie szczegółowej analizy głównych uwarunkowań dotyczących produkcji bezpiecznych baterii o zrównoważonej charakterystyce.

Powinno to również objąć cały łańcuch wartości – od zrównoważonych i odpowiedzialnych dostaw surowców po procesy produkcyjne, integrację systemową i recykling.

Działania podstawowe

Komisja zamierza:

- przeprowadzić ocenę obowiązujących wartości docelowych dla zbiórki i recyklingu baterii po zakończeniu eksploatacji w kontekście przeglądu dyrektywy UE w sprawie baterii i uwzględniając odzyskiwanie materiałów (zakończenie oceny jest planowane na wrzesień 2018 r.)²⁸ [IV kw. 2018 r.];
- rozpocząć badanie kluczowych czynników determinujących dotyczących produkcji bezpiecznych baterii o zrównoważonej charakterystyce („zielonych”). [IV kw. 2018 r.].

Na tej podstawie:

²⁸ Dyrektywa 2006/66/WE, Dz.U. L 266 z 26.9.2006, s. 1.

- zbadać możliwość opracowania znormalizowanego unijnego systemu oceny cyklu życia baterii, w szczególności biorąc pod uwagę wyniki projektu pilotażowego „Ślad środowiskowy produktu”, w ścisłej współpracy z przedstawicielami przemysłu²⁹;
- przedstawić wymagania dotyczące zrównoważonej charakterystyki baterii oraz „projektowania i użytkowania”, które będą musiały spełniać wszystkie baterie w momencie wprowadzenia na rynek UE (obejmuje to ocenę i przydatność poszczególnych instrumentów regulacyjnych, takich jak dyrektywa w sprawie ekoprojektu i rozporządzenie w sprawie etykietowania energetycznego oraz dyrektywę UE w sprawie baterii) [IV kw. 2018 r.];
- przeprowadzić ocenę spójności poszczególnych instrumentów regulacyjnych (np. Rozporządzenia REACH, dyrektywy ramowej w sprawie odpadów itp.) w celu zapewnienia sprawnego funkcjonowania rynku wewnętrznego baterii, zużytych baterii i materiałów odzyskanych z baterii poddanych recyklingowi;
- poczynić postępy w interakcjach z zainteresowanymi stronami i europejskimi organami normalizacyjnymi w celu opracowania europejskich norm umożliwiających bezpieczną i zrównoważoną produkcję baterii, korzystanie z baterii, ponowne wykorzystanie i recykling baterii, między innymi dzięki wykorzystaniu badań przednormatywnych [lata 2018-2019];
- przeprowadzić analizę najlepszych sposobów promowania ponownego wykorzystania zaawansowanych baterii i wykorzystania baterii dwukierunkowych [IV kw. 2019];
- promować etyczne źródła surowców dla przemysłu baterii. [I kw. 2019 r.].

6. Zapewnienie spójności z szerszymi ramami wspomagającymi i regulacyjnymi

Ze względu na globalne łańcuchy wartości baterie muszą stanowić istotny element w relacjach między Unią Europejską i jej partnerami handlowymi na świecie.

W ramach unii energetycznej, a w szczególności w ramach strategii czystej energii dla wszystkich Europejczyków oraz strategii na rzecz mobilności niskoemisyjnej, Komisja przyjęła również szereg wniosków i środków wspomagających w celu szybszego przechodzenia na stosowanie energii ze źródeł odnawialnych i energii czystej, szczególnie w odniesieniu do magazynowania energii i elektromobilności. Szybkie zakończenie prac nad przedstawionymi środkami, które oddziałują zarówno po stronie podaży, jak i popytu, oraz ich ambitne i sprawne wdrożenie na szczeblu krajowym mogą przyczynić się do utworzenia w UE innowacyjnego, zrównoważonego i konkurencyjnego „ekosystemu” baterii oraz usunąć przeszkody na drodze do osiągnięcia tego celu.

Komisja zamierza:

- monitorować nieuczciwe praktyki w państwach trzecich i im przeciwdziałać – na przykład subsydiowanie surowców lub innych środków produkcji – stosując unijne środki ochrony handlu. Jeżeli zostaną spełnione warunki prawne, Komisja może rozpocząć dochodzenie antydumpingowe lub antysubsydyjne, aby określić, czy uzasadnione jest przyjęcie środków ochrony handlu [w toku];
- monitorować zakłócenia/bariery w dostępie do rynku i przeciwdziałać im poprzez dalsze skupianie się – zgodnie z unijną strategią dostępu do rynku – na kwestii barier w sektorze motoryzacyjnym i innych sektorach istotnych dla baterii, które istnieją w państwach

²⁹ tj. posiadające zdolność do pracy w trybach sieć-pojazd i pojazd-sieć.

trzecich i w obszarze powiązanych inwestycji, oraz poprzez usuwanie tych barier³⁰ [lata 2018-2019];

- zapewnić spójność między regułami pochodzenia dotyczącymi pojazdów elektrycznych i ogniw baterii w ramach unijnej zewnętrznej polityki handlowej dzięki zagwarantowaniu, by w trakcie negocjacji umów o wolnym handlu obejmujących reguły pochodzenia dotyczące pojazdów elektrycznych lub baterii w pełni uwzględniono rozwój produkcji pojazdów elektrycznych i baterii oraz handlu nimi [lata 2018-2019];
- zapewnić, by polityka UE / szersze ramy regulacyjne w spójny sposób odnosiły się do pojawiających się obaw związanych z bateriami, dotyczących ludzi, zdrowia i środowiska, i sprzyjają opracowywaniu i wdrażaniu innowacji w dziedzinie nowych technologii dotyczących baterii [w toku];

oraz wzywa Parlament Europejski i Radę do szybkiego przyjęcia:

- zmienionej dyrektywy w sprawie ekologicznie czystych pojazdów;
- nowych norm emisji CO₂ dla samochodów osobowych i dostawczych oraz pojazdów ciężkich;
- wersji przekształconej dyrektywy w sprawie odnawialnych źródeł energii (RED II);
- wersji przekształconych rozporządzenia i dyrektywy w sprawie rynku energii elektrycznej;

a także będzie ściśle współpracować z państwami członkowskimi, aby:

- zapewnić terminową transpozycję do prawa krajowego i skuteczne wprowadzenie w życie tego prawodawstwa oraz zmienionej dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków;
- przyspieszyć wdrażanie infrastruktury paliw alternatywnych zgodnie z zaleceniem zawartym w planie działania i wsparciem w ramach instrumentu „Łącząc Europę”.

III. Wnioski i kolejne kroki

Komisja wzywa

unijne zainteresowane strony z sektora będące częścią europejskiego sojuszu na rzecz baterii do:

- poczynienia postępów w realizacji prowadzonych przez sektor inicjatyw³¹ i projektów oraz ich wdrożenia, aby utworzyć w Europie konkurencyjny łańcuch wartości baterii;

uczestniczące państwa członkowskie do:

- zwiększenia wsparcia udzielanego prowadzonym przez przemysł projektom związanym z produkcją ogniw baterii lub innym częścią łańcucha dostaw za pomocą odpowiednio krajowych instrumentów lub stosownych unijnych mechanizmów finansowania, którymi dysponują (tj. funduszy strukturalnych);

³⁰ Zostanie to przeprowadzone za pośrednictwem głównych, już istniejących platform koordynacji, takich jak Komitet doradczy ds. dostępu do rynku (MAAC) i grupy robocze ekspertów ds. dostępu do rynku (MAWG) w Brukseli, jak również zespoły ds. dostępu do rynku (MAT) działające w terenie w państwach trzecich.

³¹ Europejski Instytut Innowacji i Technologii (EIT) Inno-energy <http://www.innoenergy.com/eit-innoenergys-role-within-the-european-battery-alliance/>

- uproszczenia i przyspieszenia procedur zatwierdzających i procedur wydawania pozwoleń (kwestie środowiskowe, produkcyjne, budowlane) dotyczących linii pilotażowych i powiązanych projektów przemysłowych.

Komisja będzie kontynuować współpracę zarówno z zainteresowanymi państwami członkowskimi, jak i z przemysłem w ramach europejskiego sojuszu na rzecz baterii, aby utrzymać impet działań i zapewnić wdrożenie tych działań zgodnie z terminami oraz w konsekwencji otrzymanie wymiernych rezultatów.

Komisja opublikuje sprawozdanie z wdrażania niniejszego strategicznego planu działania w 2019 r.